

بررسی ارتباط بین اضطراب امتحان با عملکرد تحصیلی در دانش آموزان مقطع راهنمایی شهر زاهدان در سال ۱۳۸۴

دکتر کبری لشکری پور*، دکتر نور محمد بخشانی*، دکتر محمدجواد سلیمانی*

تاریخ دریافت مقاله: ۸۵/۹/۵

تاریخ پذیرش مقاله: ۸۶/۲/۵

* دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی زاهدان، دانشکده پزشکی، گروه روانپزشکی و روانشناسی بالینی

** پزشک عمومی

چکیده

زمینه و هدف: در جریان رشد، کودکان و نوجوانان طیف وسیعی از اضطرابها را تجربه می‌کنند. گاه این اضطرابها از چنان شدتی برخوردار است که زندگی روزمره و تحصیلی آنان را دشوار می‌سازد. یکی از این اضطرابها اضطراب امتحان است. نتایج مطالعات انجام شده در مورد اثر اضطراب امتحان بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان، یکسان نبوده است. بعضی ارتباط قوی بین کاهش عملکرد تحصیلی و اضطراب امتحان گزارش کرده اند و بعضی ارتباط کم و یک مطالعه هم هیچ ارتباطی مشاهده نکرده است. در این مطالعه فراوانی اضطراب امتحان و ارتباط آن با عملکرد تحصیلی دانش آموزان مورد بررسی قرار گرفته است.

مواد و روش کار: این مطالعه به شیوه توصیفی- تحلیلی روی ۹۳۵ دانش آموز مشغول به تحصیل در دوره راهنمایی در مدارس دخترانه و پسرانه شهر زاهدان انجام شد. ابزار گردآوری داده ها، پرسشنامه اضطراب امتحان ساراسون و پرسشنامه مشخصات دموگرافیک و معدل کارنامه تحصیلی ترم جاری شرکت کنندگان بود. برای تجزیه و تحلیل داده ها از شاخص ضریب همبستگی، آزمون t و کای - دو استفاده شد. **یافته ها:** از ۹۳۵ نفر شرکت کننده ۵۴۰ نفر (۵۷/۸٪) دختر و ۳۹۵ نفر (۴۲/۲٪) پسر بودند. تعداد ۴۰۰ نفر (۴۲/۸٪) اضطراب امتحان داشتند. شیوع اضطراب امتحان بین دختران و پسران تفاوت معنی داری داشت ($P < ۰/۰۱$). بین سطح اضطراب امتحان و عملکرد تحصیلی رابطه معکوس وجود داشت ($r = -۰/۱۳$ و $P = ۰/۰۰۳$).

نتیجه گیری: نتایج از یک سو نشانگر شیوع بالای اضطراب امتحان در دانش آموزان مقطع راهنمایی و از سوی دیگر نشانگر اثر منفی اضطراب بر عملکرد تحصیلی می‌باشند. لذا توجه به آسیب شناسی، اجرای برنامه های پیشگیری و درمان به موقع دانش آموزان ضروری به نظر می‌رسد و به ویژه توانمند سازی مشاورین مدارس در جهت تشخیص و ارائه خدمات روان شناختی، و در صورت لزوم ارجاع به مراکز درمانی از اهمیت اساسی برخوردار است. (مجله طبیب شرق، سال هشتم، شماره ۴، زمستان ۸۵، ص ۲۵۳ تا ۲۵۹)

کلواژه ها: اضطراب امتحان، عملکرد تحصیلی، دانش آموز، مقطع راهنمایی، زاهدان

مقدمه

مناسب تلاش کرده، بدین ترتیب زندگی خود را بادوام تر و بارورتر سازیم.^(۱)

بندرت اتفاق می افتد که در خلال فرآیند نوجوانی بحرانهای اضطراب مشاهده نگردند، گاهی این اضطراب به طور ناگهانی و زمانی به صورت تدریجی ظاهر می شود. گاهی فراگیر است و

اضطراب به منزله بخشی از زندگی هر انسان، در همه جوامع، به عنوان یک پاسخ مناسب و سازگار تلقی میگردد. فقدان اضطراب یا اضطراب بیمارگونه ممکن است ما را با مشکلات و خطرات زیادی مواجه سازد. اضطراب در حد متعادل و سازنده ما را وا می‌دارد که برای انجام امور خود، به موقع و

موقع امتحان دچار استرس، هیجان زدگی و احساس درماندگی می شوند.^(۱۴-۱۶) و شیوع اضطراب امتحان، در دو جنس تفاوت معنا دار داشته است.^(۱۳-۱۷-۱۹)

اضطراب امتحان به عنوان یک پدیده متداول و مهم آموزشی، رابطه تنگاتنگ با عملکرد و پیشرفت تحصیلی کودکان و نوجوانان دارد.^(۱۶-۱۳) اضطراب امتحان با شخصیت و اعتماد به نفس دانش آموزان نیز ارتباط دارد به طوری که در دانش آموزان درونگرا و دانش آموزان با اعتماد به نفس کم شایع تر است.^(۲۰) اضطراب امتحان اصطلاح کلی است که به نوعی از اضطراب با هراس اجتماعی خاص اشاره دارد که فرد را درباره توانایی هایش دچار تردید می کند و پیامد آن کاهش توان مقابله با موقعیتهایی مانند موقعیت امتحان است، موقعیتهایی که فرد را در معرض ارزشیابی قرار می دهند و مستلزم حل مشکل یا مسئله هستند، بنابراین می توان چنین اظهار داشت که فرد دچار اضطراب امتحان مواد درسی را می داند اما شدت اضطراب وی مانع از آن می شود که معلومات خود را هنگام امتحان نشان دهد. افراد دارای اضطراب امتحان بالا به فعالیتهای نامربوط وا داشته می شوند که این رفتارها به عملکرد آسیب رسانده یا آن را مختل می کنند. ساراسون (۱۹۷۵) اضطراب امتحان را نوعی اشتغال به خود (Self-Preoccupation) می داند که با خود کم انگاری و تردید در باره توانایی های خود مشخص می شود و غالباً به ارزیابی شناختی منفی، عدم تمرکز حواس، واکنش های فیزیولوژیک نامطلوب و افت عملکرد تحصیلی فرد منجر می گردد. در نتیجه انتظار می رود که یک رابطه معکوس معنا دار بین نمرات اضطرابی و نمرات امتحانی وجود داشته باشد.^(۱۸ و ۱۷) همانطور که ذکر شد اغلب مطالعات تأکید بر وجود رابطه قوی بین عملکرد تحصیلی و سطح اضطراب امتحان دارند در صورتیکه در بعضی از مطالعات این ارتباط با شدت کمتر مشاهده شده و در یک مطالعه هیچ رابطه معنی داری مشاهده نشده است.^(۲۱) بنا بر آنچه گفته شد، هدف اصلی این مطالعه، بررسی شیوع اضطراب

زمانی بالعکس در خلال چند ساعت پایان می پذیرد. بنابراین، اضطراب به منزله بخشی از زندگی کودکان و نوجوانان، یکی از مولفه های ساختار شخصیت آنها را تشکیل می دهد و از این زاویه است که پاره ای از اضطرابهای دوران کودکی و نوجوانی را می توان بهنجار تلقی کرد و تاثیر مثبت آنها را بر فرآیند تحول پذیرفت. چون این فرصت را برای افراد فراهم می آورد که مکانیزم های سازشی خود را در جهت مواجهه با منابع استرسزا و اضطراب آور گسترش دهند. بالعکس، اضطراب مرضی نیز وجود دارد که به منزله منبع شکست و سازش نایافتگی به شمار می شود و طیف وسیعی از اختلالهای شناختی و بدنی تا ترسهای غیر موجه و وحشتزدگی را شامل می شود و فرد را از بخش عمده ای از امکاناتش محروم می کند.^(۲)

بین تمام سندرمهای مورد مطالعه روانشناسی، ناهنجاری اختلالات اضطرابی از همه شایعتر است.^(۳-۶) در مطالعات مختلف، شیوع اضطراب بر حسب جنسیت، متفاوت گزارش شده است.^(۳-۱۰)

در جریان رشد، کودکان و نوجوانان طیف وسیعی از اضطرابها را تجربه می کنند گاه این اضطرابها از آنچنان شدتی برخوردار هستند که زندگی روزمره و تحصیلی آنان را دشوار می سازند. اضطراب امتحان نوعی شایع از اضطراب عملکرد است که در بررسی های مختلف ۱۰ تا ۳۰٪ دانش آموزان و دانشجویان را درگیر می سازد.^(۱۱ و ۱۲) هومند در مطالعه خود که در سال ۱۳۷۳ انجام داد، اظهار نموده است که میانگین نمرات اضطراب امتحان دانش آموزان ایرانی بالاتر از میانگین نمرات اضطراب امتحان دانش آموزان آمریکایی می باشد.^(۱۳) بورک معتقد است که اضطراب امتحان ممکن است خیلی زود حتی در سنین پیش دبستانی ظاهر شود.^(۱۴) اما شوارژر معتقد است، اضطراب امتحان بین سنین ۱۰ تا ۱۱ سالگی شکل گرفته، ثبات می یابد و تا بزرگسالی تداوم می یابد. او اظهار می دارد که نمره های اضطراب امتحان در مدارس ابتدائی با افزایش سن بیشتر می شود.^(۹) اغلب دانش آموزان اظهار می دارند که

امتحان و نیز ارتباط آن با عملکرد تحصیلی دانش آموزان دوره راهنمایی می باشد.

روش کار

پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی تحلیلی است که در نیم سال اول سال تحصیلی ۸۴-۸۵ در دانش آموزان مقطع راهنمایی شهر زاهدان انجام گردید. نمونه مورد مطالعه ۹۳۵ نفر دانش آموز (۵۴۰ نفر دختر و ۳۹۵ نفر پسر) است که پس از هماهنگی با اداره آموزش و پرورش از طریق نمونه گیری تصادفی خوشه‌ای، از هر منطقه آموزش و پرورش ۵ مدرسه انتخاب شدند و متناسب با جمعیت دانش آموزان هر مدرسه، به طور تصادفی کلاسها انتخاب و پس از توضیح چند دقیقه‌ای درباره اهداف و اهمیت پژوهش برای دانش آموزان، پرسشنامه اضطراب امتحان^۱ (TAQ) در اختیار دانش آموزانی که آمادگی خود را جهت شرکت در پژوهش اعلام کردند، قرار داده شد. تکمیل پرسشنامه اضطراب امتحان در فاصله زمانی بین امتحانات مستمر و امتحانات پایان ترم دانش آموزان انجام گردید و دانش آموزانی که در روز مراجعه پرسشگر امتحان داشتند از مطالعه حذف می شدند و یا تکمیل پرسشنامه به روز دیگر موکول می گردید.

در این تحقیق به منظور تعیین میزان اضطراب امتحان، مقیاس ۳۷ ماده‌ای اضطراب امتحان ساراسون مورد استفاده قرار گرفته است. این مقیاس، یک پرسشنامه کوتاه است که آزمودنی باید به هر ماده به صورت «درست یا غلط» پاسخ گوید و بدین ترتیب میتوان بر اساس یک شیوه «خود گزارش دهی» به حالات روانی و تجربیات فیزیولوژیکی فرد در جریان امتحان، قبل و بعد از آن، دست یافت. ضریب پایایی بازآزمایی (پس از ۵ هفته) ۰/۸۸ گزارش شده است.^(۱)

در مراجعه بعدی معدل ترم دانش آموزان شرکت کننده در پژوهش، از مدارس اخذ گردید. بر اساس آزمون اضطراب

امتحان ساراسون نمره بالاتر از ۲۰ نشانگر اضطراب بیمارگونه می باشد. اطلاعات جمع آوری شده با استفاده از شاخص های آمار توصیفی مثل میانگین و نسبت مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند و همچنین از آزمون t جهت مقایسه میانگین ها و عملکرد تحصیلی دو گروه با اضطراب امتحان و بدون اضطراب امتحان استفاده شد.

یافته ها

در این مطالعه تعداد ۹۳۵ دانش آموز دختر و پسر در حال تحصیل در پایه های مختلف مدارس راهنمایی شهر زاهدان شرکت داشتند. که ۲۵۵ نفر (۲۷/۳٪) سال اول، ۳۲۳ نفر (۳۴/۵٪) سال دوم و ۳۵۷ نفر (۳۸/۲٪) سال سوم را تشکیل می دادند و بر حسب جنسیت ۵۴۰ دانش آموز (۵۷/۸٪) دختر و ۳۹۵ دانش آموز (۴۲/۲٪) پسر بودند.

یافته ها نشان داد که ۴۲/۸٪ دانش آموزان اضطراب امتحان دارند و فراوانی اضطراب امتحان در دانش آموزان دختر ۴۸/۳٪ و در دانش آموزان پسر ۳۵/۲٪ می باشد. با استفاده از آزمون کای دو مشاهده گردید که بین اضطراب امتحان و جنسیت رابطه معنی داری وجود دارد ($P < 0.01$) (جدول ۱).

جدول (۱): توزیع فراوانی اضطراب امتحان در دانش آموزان بر

مستند جنسیت

جنسیت	فراوانی	دانش آموزان با اضطراب امتحان	دانش آموزان بدون اضطراب امتحان	جمع
دختر	۲۶۱ (۴۸/۳)	۲۷۹ (۵۱/۷)	۵۴۰ (۱۰۰٪)	
پسر	۱۳۹ (۳۵/۲)	۲۵۶ (۶۴/۸)	۳۹۵ (۱۰۰٪)	
مجموع	۴۰۰ (۴۲/۸)	۵۳۵ (۵۷/۲)	۹۳۵ (۱۰۰٪)	

مقایسه میانگین نمره اضطراب امتحان دانش آموزان دختر و پسر نشانگر تفاوت معنی دار می باشد و میانگین نمره اضطراب دختران $SD = 6/20$ و $X = 19/90$ بالاتر از نمره اضطراب پسران دانش آموز $SD = 5/70$ و $X = 18/39$ است ($P < 0.01$). علاوه بر این همبستگی بین سطح اضطراب امتحان و عملکرد

¹ - Test Anxiety Questionnaire

تحصیلی از طریق ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که میزان همبستگی معنادار است و بین سطح اضطراب امتحان و عملکرد تحصیلی رابطه معکوس وجود دارد ($r = -0.13$ و $P = 0.003$) (جدول ۲). در جدول شماره ۲ معدل تحصیلی دو گروه دانش آموزان با اضطراب امتحان و بدون اضطراب امتحان با استفاده از آزمون t مقایسه شده است. نتایج آزمون t نشانگر تفاوت معنی دار بین معدل دو گروه است ($P = 0.003$).

جدول (۲) : نتایج مقایسه معدل دانش آموزان با و بدون اضطراب امتحان با استفاده از آزمون t ($P = 0.003$)

متغیر	تعداد	معدل	انحراف معیار
گروه دانش آموزان با اضطراب امتحان	۴۰۰	۱۶/۶۳	۲/۵
بدون اضطراب امتحان	۵۳۵	۱۷/۱۳	۲/۴

بحث

مطالعه حاضر ارتباط اضطراب امتحان و عملکرد تحصیلی دانش آموزان را مورد بررسی قرار داد. طبق یافته های پژوهش ۴۲/۷۸٪ دانش آموزان از اضطراب امتحان رنج می بردند. میانگین نمره اضطراب دانش آموزان دختر از میانگین نمره اضطراب دانش آموزان پسر بطور معنی داری بالاتر بود و همچنین مشاهده شد که رابطه بین اضطراب امتحان و عملکرد تحصیلی بصورت معکوس در حد معنی دار می باشد. پژوهشهایی که در خلال چندین دهه انجام شده اند، هماهنگ با یافته های تحقیق حاضر، غالباً به وجود همبستگی منفی بین نمرات تحصیلی و نمرات آزمونهای مختلف اضطراب امتحان دست یافته اند، تا جاییکه وجود یک رابطه معکوس بین نتایج امتحانات و تستهای کارآمدی یا اضطراب امتحان، به منزله یک قاعده تلقی شده است. اما به دلیل تغییر پذیری گسترده این همبستگی ها و ناهمگرایی نتایج، محققان مختلف در تبیین آنها با مشکلات متعدد مواجه گشته اند. در اغلب مطالعات انجام شده، فراوانی اضطراب امتحان از ۱۰٪ تا ۳۰٪ گزارش شده است. در حالیکه در پژوهش حاضر در ۴۲/۸٪ کل دانش آموزان اضطراب امتحان بیمارگونه مشاهده گردید. در مطالعه ای که در

چین در دانش آموزان دبیرستانی انجام گردید شیوع اضطراب امتحان ۶۵/۲٪ گزارش گردید، در مطالعه مذکور، شیوع در دانش آموزان درونگرا (۷۲/۳٪) بالاتر از دانش آموزان برونگرا (۵۳/۲٪) بود.^(۲۰) پدیده اضطراب امتحان احتمالاً از زمانی که آزمونهایی را به منظور ارزشیابی کارآمدی افراد مورد استفاده قرار دادند بوجود آمده است که در سالهای اخیر معضل برگزاری آزمونهای ورودی حتی در سطح مدارس ابتدایی (آزمون ورودی مدارس خاص نمونه، تیزهوشان و شاهد و نظایر اینها) و انتظارات بیش از حد و حساسیت والدین به نتایج این آزمونها می تواند از علل افزایش شیوع اضطراب امتحان در دانش آموزان این مقاطع تحصیلی باشد. در پژوهشی کمترین سطح ایمونوگلوبولین A هنگام امتحان به ویژه در دانش آموزان دارای اضطراب امتحان مشاهده گردید. این یافته حاکی از آن است که استرس و اضطراب امتحان، با سطح ایمنی بدن تداخل می کند و در نتیجه در ایام امتحان، عفونتهای دستگاه تنفسی دانش آموزان زیادتر می شود.^(۱)

بنابراین عدم توجه به تشخیص اضطراب امتحان در کودکان و عدم توجه درمانی علاوه بر به خطر انداختن سلامت روانی آنها، سلامت جسمانی این کودکان را نیز ممکن است تهدید نماید. نتایج این تحقیق نشان داد که ۴۸/۳٪ دختران و ۳۵/۲٪ پسران اضطراب بیمارگونه دارند که این میزان تفاوت بر اساس آزمون کای-دو معنی دار بوده است و مشابه مطالعات قبلی تأیید کننده تفاوت جنسیتی در فراوانی اختلالات اضطرابی می باشد.^(۳-۷ و ۳-۷)

^(۱) میانگین نمره اضطراب امتحان نیز در کل دانش آموزان دختر و پسر تفاوت معنی دار نشان داد ($P < 0.01$). این یافته نیز با مطالعات توسلی رودسری و علی محمدی هماهنگ می باشد.^(۱۷ و ۱۸) اعتقاد بر این است که تفاوت جنسیتی در اضطراب، به خوبی با نقش پذیری جنسیتی تبیین می شود. زیرا دختران به پذیرش اضطراب و قبول آن به عنوان یک ویژگی زنانه تشویق می شوند و یاد می گیرند که به هنگام اضطراب، به طور منفعل تسلیم شوند. در حالی که پسران در مورد پذیرش

تأیید کننده این ارتباط نبودند.^(۲۱) ابوالقاسمی نیز در مطالعه خود همبستگی معنی داری بین اضطراب امتحان و عملکرد تحصیلی پیدا نکرد.^(۱۲) بطور کلی علیرغم محدودیت های پژوهش حاضر به ویژه عدم مصاحبه بالینی و تشخیص نوع اضطراب دانش آموزان به نظر میرسد که نتایج پژوهش هماهنگ با یافته های پیشین اثرات منفی اضطراب بر عملکرد تحصیلی را تأیید می نماید و لذا با توجه به شیوع اضطراب امتحان و اثرات منفی آن بر فرد و نظام آموزشی، لزوم کمک رسانی برای پیشبرد اهداف بهداشت روانی کودکان و نوجوانان به منظور پیشگیری از خسارات جسمانی، روانی، تحصیلی و اقتصادی احساس می شود. توصیه می شود تحقیقات وسیع تری جهت شناخت عوامل موثر در افزایش شیوع این اختلال، و رویکردهای موثر پیشگیرانه و درمان اضطراب امتحان انجام گیرد.

سپاسگزاری

از همکاری سازمان آموزش و پرورش استان سیستان و بلوچستان (پژوهشکده تعلیم و تربیت) به خاطر حمایت مالی از طرح و نیز مسئولین، دبیران و دانش آموزان که با همکاری و مساعدت بی دریغ خود امکان اجرای این پژوهش را فراهم کردند تشکر و قدردانی می شود.

اضطراب دفاعی برخورد می کنند، زیرا آن را تهدیدی برای احساس مردانگی خود به حساب می آورند. پسران می آموزند که با اضطراب کنار بیایند و راه هایی برای مقابله با آن پیدا کرده و یا آن را انکار نمایند.^(۱) ترس و اضطراب، اجزای لاینفک زندگی دوران کودکی محسوب می شوند و به روشنی بیانگر روند رشد طبیعی می باشند. عموماً اضطراب و ترس در سالهای اولیه زندگی رایج است اضطراب از مدرسه بویژه اضطراب امتحان، در دوران دبستان بین سنین ۱۰-۱۱ سالگی شکل گرفته، ثبات میابد و تا بزرگسالی تداوم می یابد و در صورت شدت اضطراب باعث افت عملکرد می شود.^(۱) پژوهش حاضر نشان داد که بین میانگین نمره اضطراب امتحان و عملکرد تحصیلی (معدل) دانش آموزان رابطه معکوس وجود دارد. پژوهش های زیادی، همانند پژوهش حاضر رابطه منفی بین اضطراب امتحان و عملکرد تحصیلی را نشان داده اند.^(۱۱و۱۲و۱۸) از آغاز نخستین پژوهشهای دهه اول قرن گذشته (در ۱۹۰۸ Dodson & Yerkes) تاکنون در باره اضطراب امتحان، همواره محققان یک همبستگی منفی بین جنبه های مختلف کارآمدی تحصیلی و طیف گسترده سنجشهای اضطراب را خاطر نشان کرده اند.^(۱۱) اگرچه مطالعات کمی نیز

References

منابع

۱. ابوالقاسمی عباس و همکاران. اضطراب امتحان، علل، سنجش و درمان. پژوهشهای روانشناختی، دوره پنجم، شماره ۳ و ۴، سال ۱۳۷۸، ص ۸۲-۹۷
۲. دادستان پریخ. سنجش و درمان اضطراب امتحان. مجله روانشناسی، سال اول، شماره ۱، ۱۳۷۶، ص ۳۱-۶۰
3. Sadock BJ, Sadock AV. Anxiety disorder in children. In Benjamine J Sadock, Virginia A Sadock. Comprehensive text book of psychiatry. 7th Ed, New York; Lippincott Williams & wilkins; 2000:2558
4. Gelder M, Mayou R, Geddes J. Anxiety and obsessional disorder. In: Psychiatry. 2th Ed. Oxford New York Tokyo: Oxford University Press; 1999:101-125
5. Hettema JM, Neale MC, Kindler KS. A review and meta analysis of the genetic epidemiology of anxiety disorder. American Journal of Psychiatry 2001; 158:1568-1578
6. Sadock BJ, Sadock VA. Kaplan & Sadock's SYNOPSIS OF PSYCHIATRY Behavioral Sciences / Clinical Psychiatry, Ninth edition, Lippincott Williams & Wilkins, 2003:591-593

۷. تدین شهین. بررسی تیپ دانشجویان پزشکی با وضعیت تحصیلی آنها در شهر زاهدان. پایان نامه دوره دکتری، ۱۳۷۲.
۸. کاهنی سیما و همکاران. بررسی اضطراب، افسردگی، پرخاشگری و بزهدکاری نوجوانان ۱۲-۱۹ سال در خانواده های گسسته و پیوسته، مجله اسرار، دوره هفتم، شماره ۴، ۱۳۷۹، ص ۲۲-۲۸
۹. جعفری فرانک. عوامل استرس زا در نوجوانان ۱۳ ساله مدارس راهنمایی منتخب شهر کرمانشاه در سال ۱۳۸۰. مجله بهبود، دوره ۱، شماره ۱، سال ۱۳۸۳؛ ص ۳۵-۴۲
10. Sharner R. Psychiatry. 2th. Ed. New York: Lippincott Williams & Wilkins; 2000:151-181
۱۱. سرگلزایی محمد و همکاران. رویکرد شناختی رفتاری و برنامه ریزی عصبی کلامی در کنترل اضطراب امتحان. فصلنامه اصول بهداشت روانی، دوره پنجم، شماره ۱۷ و ۱۸ سال ۱۳۸۲، ص ۳۴-۴۸
۱۲. ابوالقاسمی عباس، ساخت و اعتبار یابی مقدماتی پرسشنامه امتحان و عملکرد تحصیلی و انتظارات معلم در دانش آموزان پسر سال سوم راهنمایی شهرستان اهواز. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید چمران اهواز، ۱۳۷۴
۱۳. هومند فیروز. بررسی اضطراب امتحان و متغیرهای مربوط به آن در بین دانش آموزان سال سوم راهنمایی مدارس شهر شیراز. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شیراز ۱۳۷۳
14. Hodges N, Byford JM. A study of test anxiety and students in special education. www.questia.com/app/direct/sm.qst
15. Heiman T, Preel K. Students with learning disabilities in higher education. Journal of learning disabilities, 2003 May-Jun; 36:248-258
16. Mcdonald AS. The prevalence and effects of test anxiety in school children. Educational psychology, 2001 March; 21:89-101
۱۷. توسلی رودسری نادر. بررسی رابطه ترس از موفقیت و اضطراب امتحان در داوطلبان دختر و پسر رشته ریاضی فیزیک در کنکور سراسری ۷۸-۷۹ شهرستان رودسر. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلم تهران ۱۳۷۹
۱۸. علی محمدی حسین. بررسی رابطه اضطراب امتحان، درون گرایی، برون گرایی دانش آموزان، تحصیلات و شغل والدین با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان سال سوم راهنمایی. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شیراز ۱۳۷۵
۱۹. سماوات فروزنده. بررسی اثر تمرینات هوازی بر تغییر برخی از ترکیبات خون ناشی از اضطراب امتحان. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلم ۱۳۷۳
20. Boor M. Test anxiety and classroom examination performance: a reply to Daniels and Hewitt (1978). J Clin Psychol. 1980 Jan; 36:177-179
21. Liu JT, Meng XP, XUQZ. The relationship between test anxiety and personality, self-esteem in grade one senior high students. Zhonghua Yu Fang Yi Xue Za Zhi, 2006, 40:50-2, [Abstract, Article in china].

The relationship between test anxiety and academic achievement in students of guidance schools in Zahedan in 2006

Lashkaripour K, MD*; Bakhshani NM, PhD* Solaimani MJ, MD**

Background: Children and adolescents have a great experience of anxiety. Sometimes these anxieties have such an intensity that may affect their daily life and education negatively. One of these anxieties is test anxiety. Most of researches have reported a strong relationship between test anxiety and academic achievement, whereas earlier investigators found a smaller relationship between these variables. In this study the prevalence of test anxiety and its relationship with educational achievement was investigated.

Method and materials: This investigation is a descriptive – analytic study and was done on guidance school students in Zahedan. From Nine schools (5 girl's and 4 boy's) 935 students were selected randomly. Data gathering tools were Sarason Test Anxiety Questionnaire (TAQ) and demographic features questionnaire and students, average score was also accounted. For analysis of Data, correlation coefficient, T- test and X2 test were used.

Results: Total population was 935(540 girls and 395 boys) students, of whom. 400 students (42.78%) had test anxiety. The results of this study showed that, test anxiety occurs in girls more than boys and this difference was significant ($P < 0.01$, $X^2 = 18$). Also the average of test anxiety score among girls was higher. A reverse ratio was observed between test anxiety and academic achievement ($P = 0.003$, $r = -0.13$).

Conclusion: The last matter is that educational achievements and test anxiety level have a reverse ratio. It means that as test anxiety level increases, educational achievement decreases and vice-versa.

KEY WORDS: test anxiety, educational achievement or function, adolescent, student

* Psychiatric & psychology dept, Faculty of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences and Health Services, Mashhad, Iran.

** General practitioner.